

**B I P T**

---

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN EN  
TELECOMMUNICATIE**

**ONTWERPBESLUIT VAN DE RAAD VAN HET BIPT  
BETREFFENDE  
DE OPHEFFING VAN DE UNIVERSELEDIENSTVERPLICHTINGEN MET  
BETREKKING TOT DE BESCHIKBAARSTELLING VAN OPENBARE  
BETAALTELEFOONS EN ANDERE TOEGANGSPUNTEN TOT OPENBARE  
SPRAAKTELEFONIEDIENSTEN**

---

**WERKWIJZE OM OP DIT DOCUMENT TE ANTWOORDEN**

---

Antwoordtermijn: tot **29 maart 2013**  
Werkwijze om te antwoorden: Aan: **consult05@bipt.be**  
Onderwerp: « **CONSULT-2013-A5** »

Aanspreekpunt: Marie-Eve Bondroit, Eerste Adviseur (02 226 89 15)

**Antwoorden dienen elektronisch te worden verzonden naar het opgegeven adres.**

Er wordt gevraagd om het « *Formulier dat als voorpagina dient te worden gebruikt bij het antwoord op een door het BIPT georganiseerde openbare raadpleging te gebruiken* » dat u vindt op de volgende webpagina:

<http://www.ibpt.be/ShowDoc.aspx?levelID=384&objectID=3243>

Het BIPT wenst ook dat de commentaren verwijzen naar de paragrafen en/of onderdelen waarover ze handelen.

---

## INHOUDSOPGAVE

1	WETTELIJKE BASIS.....	3
2	RAADPLEGINGEN.....	3
3	REGELGEVINGSKADER.....	3
3.1	EUROPEES RECHT.....	3
3.2	NATIONAAL RECHT.....	4
3.2.1	<i>Algemene bepalingen.....</i>	4
3.2.2	<i>Leveringsvoorwaarden.....</i>	4
3.2.3	<i>Mechanisme voor de aanwijzing van de aanbieder en voorwaarden verbonden aan de opheffing van de universeledienstverplichtingen.....</i>	5
3.2.4	<i>Overgangsstelsel.....</i>	5
4	RETROACTA.....	6
5	ANALYSE MET ALS DOEL NA TE GAAN OF DEZE DIENSTEN, OF VERGELIJKBARE DIENSTEN, OP RUIME SCHAAL TOEGANKELIJK ZIJN, TEGEN BETAALBARE TARIEVEN.....	6
5.1	STANDPUNT VAN DE SPELERS VAN DE SECTOR IN DE VOORAFGAANDE RAADPLEGING.....	7
5.1.1	<i>Mening van de spelers over de noodzaak om de universeledienstverplichtingen voor het element “openbare betaaltelefoons” te behouden.....</i>	7
5.1.2	<i>Interesse van elke speler om aanbieder te worden van het element “openbare betaaltelefoons”.....</i>	7
5.2	NATIONALE VERGELIJKING.....	7
5.3	KARAKTERISTIEKEN VAN HET ELEMENT “OPENBARE BETAALTELEFOONS” IN BELGIË.....	8
5.3.1	<i>Afnemend gebruik van openbare betaaltelefoons.....</i>	9
5.3.2	<i>Bestaan van vergelijkbare diensten die op ruime schaal toegankelijk zijn tegen betaalbare prijzen.....</i>	10
5.3.2.1	<i>De diensten voor mobiele telefonie zijn diensten die vergelijkbaar zijn met op ruime schaal beschikbare openbare betaaltelefoons.....</i>	10
5.3.2.2	<i>De diensten voor mobiele telefonie zijn beschikbaar tegen tarieven die minstens even betaalbaar zijn als die van de openbare betaaltelefoons.....</i>	11
5.4	CONCLUSIES BETREFFENDE DE TOEGANKELIJKHEID EN BETAALBAARHEID VAN DEZE DIENSTEN, OF VERGELIJKBARE DIENSTEN.....	13
6	IMPLICATIES VOOR DE CONTROLE.....	13
7	ANALYSE VAN DE IMPACT.....	15
8	BESLUIT.....	15
9	BEROEPSMOGELIJKHEDEN.....	16

## 1 WETTELIJKE BASIS

1. Dit besluit van het BIPT slaat op de opheffing van de universeledienstverplichtingen met betrekking tot de beschikbaarstelling van openbare betaaltelefoons en andere toegangspunten tot openbare spraaktelefoniediensten.
2. Het besluit is gebaseerd op artikel 75, § 2, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna "WEC") en op artikel 14, § 1, 3°, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector (hierna "BIPT-wet"), gelezen in combinatie met de artikelen 69 van de WEC en 33/1 van de bijlage bij de WEC.

## 2 RAADPLEGINGEN

3. Artikel 75, § 2, van de WEC bepaalt dat een openbare raadpleging wordt gehouden voordat het BIPT een besluit neemt.
4. De openbare raadpleging wordt georganiseerd overeenkomstig artikel 139 van de WEC.

## 3 REGELGEVINGSKADER

### 3.1 Europees recht

5. Richtlijn 2009/136/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 heeft Richtlijn 2002/22/EG inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken en diensten gewijzigd.
6. Wat de openbare betaaltelefoons betreft heeft Richtlijn 2009/136/EG de mogelijkheid ingevoerd om de functies van openbare betaaltelefoons te laten uitvoeren door andere toegangspunten tot openbare spraaktelefoniediensten.

De wet van 10 juli 2012 houdende diverse bepalingen inzake elektronische communicatie (hierna "de wet van 10 juli 2012") heeft deze wijzigingen in de WEC ingevoegd.

7. Richtlijn 2002/22/EG bood een nationale regelgevende instantie al de mogelijkheid om te beslissen ter zake geen universeledienstverplichtingen op te leggen, indien ze de zekerheid had dat deze of vergelijkbare diensten ruimschoots toegankelijk waren. De WEC, zoals gewijzigd door de wet van 10 juli 2012, verwijst nu uitdrukkelijk naar die bevoegdheid van het BIPT.

Richtlijn 2009/136/EG heeft in dat opzicht artikel 9 van Richtlijn 2002/22/EG aangepast zodat er nauwer wordt toegezien op de betaalbaarheid van de universele dienst bij opheffing van de universeledienstverplichtingen, zoals dat mogelijk kan gebeuren met de telefooncellen. De wet van 10 juli 2012 heeft daarom een nieuw artikel 33/1 ingevoegd in de bijlage bij de WEC.

## 3.2 Nationaal recht

### 3.2.1 Algemene bepalingen

8. Artikel 68 van de WEC definieert het toepassingsgebied van de diensten die bij wijze van universele dienst worden verricht.

Daartoe hoort de beschikbaarstelling van openbare telefoons.

9. Artikel 2, 50°, van de WEC definieert een openbare telefoon als *“een voor publiek gebruik beschikbaar telefoontoestel”*.
10. De beschikbaarstelling van openbare betaaltelefoons bij wijze van universele dienst wordt geregeld door de artikelen 75 tot 78 van de WEC en artikel 23 van de bijlage ervan.

Artikel 75, § 1, van de WEC schrijft voor:

*“§ 1. De beschikbaarstelling van openbare betaaltelefoons of andere toegangspunten voor openbare spraaktelefoniediensten bestaat uit de aanleg, het onderhoud en de werking van openbare betaaltelefoons of andere toegangspunten voor openbare spraaktelefoniediensten volgens de voorwaarden die in de bijlage zijn vastgesteld om te voorzien in de redelijke behoeften van de eindgebruikers, wat betreft de geografische spreiding, het aantal openbare telefoons of andere toegangspunten, toegankelijkheid voor eindgebruikers met een handicap en de kwaliteit van de diensten”*.

### 3.2.2 Leveringsvoorwaarden

11. De voorwaarden voor de levering van dit element van de universele dienst worden gepreciseerd in de artikelen 23 en 37 van de bijlage bij de WEC.
12. Vanuit een tarifair standpunt schrijft artikel 37 van de bijlage bij de WEC voor dat de aanbieder moet garanderen dat de nooddiensten die hij opsomt, rechtstreeks en gratis toegankelijk moeten zijn vanuit openbare betaaltelefoons.
13. Vanuit een kwalitatief standpunt heeft de wet van 10 juli 2012 de artikelen 24 tot 27 van de WEC opgeheven, die diverse bepalingen bevatten inzake nadere regels voor de verdeling van het aantal openbare telefoons over de gemeenten, de duur voor de verhelping van storingen, het aandeel openbare telefoons in werking, de openbaarmaking van inlichtingen over de openbare telefoons en basiseisen waaraan openbare telefoons moeten voldoen om het gebruik ervan te vergemakkelijken voor gebruikers met een handicap.

Daaruit volgt dat de koninklijke besluiten van 27 april 2007 die de eisen inzake toegankelijkheid voor gebruikers met een handicap en de nadere regels voor de verdeling van het aantal telefooncellen vaststelden, hun wettelijke grondslag hebben verloren.

14. De wet van 10 juli 2012 heeft ook artikel 23 van de bijlage bij de WEC gewijzigd, dat voorschrijft: *“Het instituut bepaalt de nadere regels inzake het behoud en de afschaffing van publieke betaaltelefoontoestellen of via andere toegangspunten voor openbare spraaktelefoniediensten”*.

Het vroegere artikel 23 voorzag in het behoud van één telefooncel per gemeente en in afnemende dekkingsdrempels verbonden aan de evolutie van de actieve penetratie van de mobiele telefonie. Het aantal telefooncellen die gehandhaafd moesten worden voordat de wet van 10 juli 2012 in werking trad, bedroeg 2000, de minimumdrempel vastgesteld door het vroegere artikel 23, die overeenstemde met een actieve penetratie van de openbare mobiele telefoondienst van 95% of hoger. Het wetsontwerp van 5 april 2012, dat aan de basis ligt van de wet van 10 juli 2012, wilde het behoud garanderen van 2000 telefooncellen of toegangspunten tot spraaktelefoniediensten, onafhankelijk van de mobiele penetratie.

Het parlementaire debat heeft echter aan het licht gebracht dat de bestaansreden van de telefooncellen sterk afgenomen is, gelet op de penetratiegraad van de mobiele telefoondienst van meer dan 100%, het geringe gebruik van de nog bestaande telefooncellen en de hoge kosten voor het onderhoud en voor de herstelling ervan na vandalisme; allemaal redenen die een vereenvoudiging van het systeem rechtvaardigen (*Parl. St.*, Kamer, zitting 2011-2012, nr. 53-2143/004, p. 5).

De wetgever heeft uiteindelijk beslist om geen drempel meer op te leggen maar aan het BIPT de taak te geven om deze problematiek te beoordelen.

Daaruit volgt dat er nu geen voorwaarden inzake dekking of kwaliteit meer worden opgelegd aan de aanbieder van dit element van de universele dienst.

### 3.2.3 Mechanisme voor de aanwijzing van de aanbieder en voorwaarden verbonden aan de opheffing van de universeledienstverplichtingen

15. De artikelen 76 en 77 van de WEC precisieren de nadere regels van het mechanisme voor de aanwijzing van de aanbieder van de universele dienst.
16. De wet van 10 juli 2012 heeft echter de weg bereid voor een mogelijke verlichting van de universeledienstverplichtingen, ofwel omdat ze geen bestaansreden meer hebben, ofwel omdat ze op andere manieren vervuld worden.

Artikel 75, § 2, zoals aangevuld, luidt als volgt:

*« § 2. Het Instituut kan besluiten dat de in de eerste paragraaf bedoelde verplichtingen die aan een operator worden opgelegd geheel of gedeeltelijk worden opgeheven indien het de zekerheid heeft dat deze diensten of vergelijkbare diensten op ruime schaal beschikbaar zijn. Alvorens zijn besluit te nemen houdt het Instituut een raadpleging volgens de nadere regels van artikel 139 ».*

Uit deze bepaling blijkt dat het opheffen van universeledienstverplichtingen met betrekking tot de beschikbaarstelling van openbare betaaltelefoons een besluit van het BIPT vergt, dat op basis van een voorafgaande analyse van de werking van deze markt wordt genomen en dat na een openbare raadpleging wordt aangenomen.

### 3.2.4 Overgangsstelsel

17. Tegelijkertijd en ondanks de schrapping van de vroegere artikelen 23 en 27 van de bijlage bij de WEC heeft Belgacom openbare betaaltelefoons ter beschikking blijven stellen, en dit voorlopig, in afwachting van een aanwijzing na afloop van een open procedure of van een opheffing van de desbetreffende universeledienstverplichtingen.

Dit overgangsregime verstrijkt echter uiterlijk de eerste dag van de dertiende maand met ingang van 26 juli 2012.

#### **4 RETROACTA**

18. Het BIPT heeft een grondige analyse gemaakt van de “universeledienstaspecten” van de Belgische elektronische-communicatiemarkt om onder andere te oordelen of sommige universeledienstverplichtingen nog gehandhaafd moeten worden.

Om deze opdracht uit te voeren heeft het BIPT in 2011 een bestek gepubliceerd om de hulp van een externe consultant in te roepen. De opdracht werd medio 2012 gegund aan het kantoor Analysys Mason, bijgestaan door de advocatenkantoren Hogan Lovells en Deprevernet.

Wat de openbare betaaltelefoons betreft had de analyse betrekking op de aard van de vraag, de structuur van het aanbod, de mogelijke moderne toepassingen en de toegankelijkheid van zulke diensten.

Zoals verder zal worden uiteengezet, werd er op basis van deze analyse aanbevolen om de universeledienstverplichtingen ter zake op te heffen en om erop toe te zien dat er alternatieven bestaan voor openbare betaaltelefoons bij gebrek aan universeledienstverplichtingen.

Door de beoogde opheffing kan ook de feitelijke situatie geformaliseerd worden die voortvloeit uit de afschaffing van de dekkings- en kwaliteitsvoorwaarden met betrekking tot deze openbare telefoontoestellen door de wet van 10 juli 2012.

#### **5 ANALYSE MET ALS DOEL NA TE GAAN OF DEZE DIENSTEN, OF VERGELIJKBARE DIENSTEN, OP RUIME SCHAAL TOEGANKELIJK ZIJN, TEGEN BETAALBARE TARIEVEN**

19. De analyse van de Belgische markt voor openbare betaaltelefoons bestond uit de volgende stappen:

- een verzameling van de standpunten van de sectorspelers,
- een internationale vergelijking over de universeledienstverplichtingen die op de openbare betaaltelefoons slaan,
- een analyse van de karakteristieken van het element "openbare betaaltelefoons in België" om na te gaan of deze diensten, of vergelijkbare diensten op ruime schaal beschikbaar zijn, tegen betaalbare tarieven,
- aanbevelingen over de evolutie van de universeledienstverplichtingen met betrekking tot het element "openbare betaaltelefoons" in België.

In bijlage 1 vindt men de relevante uittreksels uit deze analyse.

## 5.1 Standpunt van de spelers van de sector in de voorafgaande raadpleging

20. Als eerste stap in de analyse van de Belgische markt voor openbare betaaltelefoons werden de standpunten verzameld van de betrokken hoofdspelers, waaronder de aanbieder van het element “openbare betaaltelefoons” (Belgacom), de kabeloperatoren, de alternatieve operatoren voor vaste telefonie, de mobiele-telefonieoperatoren en een consumentenvereniging.

De bijdragen van de betrokken operatoren hadden voornamelijk betrekking op de volgende elementen:

- de noodzaak om de universeledienstverplichtingen voor het element “openbare betaaltelefoons” te behouden,
- hun eventuele interesse om aanbieder te worden van het element “openbare betaaltelefoons”.

### 5.1.1 Mening van de spelers over de noodzaak om de universeledienstverplichtingen voor het element “openbare betaaltelefoons” te behouden

21. Alle operatoren die hebben geantwoord, zijn van oordeel dat het niet nodig is de universeledienstverplichtingen van het element “openbare betaaltelefoons” te behouden, rekening houdende met de hoge penetratie van de mobiele telefonie in België, die eind 2011 114% van de bevolking bereikte.
22. De consumentenvereniging is van oordeel dat het nodig is de universeledienstverplichtingen van het element “openbare betaaltelefoons” te behouden totdat er andere toegangspunten tot de telefonie beschikbaar zijn, maar verduidelijkt niet wat zij onder “toegangspunten tot de telefonie” verstaat.
23. Het BIPT vindt dat deze twee meningen niet onverenigbaar zijn, indien vaststaat dat de mobiele telefonie een vergelijkbare dienst kan bieden als die van openbare betaaltelefoons.

### 5.1.2 Interesse van elke speler om aanbieder te worden van het element “openbare betaaltelefoons”

24. Uit de bijdragen van de operatoren blijkt dat geen enkele van hen zegt bereid te zijn om het element “openbare betaaltelefoons” van de universele dienst te verrichten.

## 5.2 Nationale vergelijking

25. Het BIPT heeft in juni 2011 aan 35 regulatoren die lid zijn van BEREC een vragenlijst toegestuurd over de universele dienst en heeft daar ook zelf op geantwoord. In totaal hebben de regulatoren van 16 landen (België, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Hongarije, Kroatië, Litouwen, Malta, Nederland, Polen, Portugal, Roemenië, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland) op die vragenlijst geantwoord. Deze 16 landen vertegenwoordigden eind 2011 68% van de bevolking van de EU27 plus Zwitserland.

26. Van deze 16 landen leggen er 11 (België, Frankrijk, Hongarije, Kroatië, Litouwen, Malta, Polen, Portugal, Roemenië, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland) universeledienstverplichtingen op met betrekking tot het element “openbare betaaltelefoons”. Er moet echter worden opgemerkt dat deze verplichtingen ingesteld zijn, ofwel in het kader van de harmonisatie van het voorgaande wettelijke kader bij de toetreding van deze landen tot de Europese Unie (integratie van het “communautaire acquis”), ofwel in het kader van de liberalisering van de telecommunicatiesector in 1998, toen de mobiele telefonie nog in de kinderschoenen stond. Bovendien is de relevantie van het behoud van deze verplichtingen in die landen niet noodzakelijk herzien sedert de oorspronkelijke oplegging ervan. Bijvoorbeeld:

- In België, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk zijn de universeledienstverplichtingen met betrekking tot de openbare betaaltelefoons opgelegd vóór 1998. De mobiele penetratie in die landen op het ogenblik dat deze verplichtingen aanvankelijk zijn opgelegd, was minder dan 10%<sup>1</sup>.
- In Portugal zijn deze verplichtingen opgelegd vanaf 1999, in het onmiddellijke verlengde van de liberalisering van de telecommunicatie. De mobiele penetratie bedroeg toen 45%<sup>1</sup>.
- In Zwitserland zijn die verplichtingen opgelegd in 1997 tegelijk met de liberalisering van de telecommunicatie in de Europese Unie. De mobiele penetratie bedroeg toen 15%<sup>1</sup>.

27. Van de 16 landen die hebben geantwoord op de vragenlijst van het BIPT leggen er 5 (Denemarken, Duitsland, Estland, Finland en Nederland) geen universeledienstverplichting op voor het element “openbare betaaltelefoons”. In het bijzonder hebben Nederland en Denemarken onlangs de universeledienstverplichtingen afgeschaft met betrekking tot het element “openbare betaaltelefoons”; daarbij werd deze beslissing gerechtvaardigd door de ontwikkeling van de mobiele netwerken, die het gebruik van openbare betaaltelefoons vervangen.

28. Daarom rijst de vraag van de relevantie van het behoud van de universeledienstverplichtingen voor het element “openbare betaaltelefoons”, met name ten aanzien van de internationale precedentes en van de evolutie van de Belgische telecommunicatiemarkt.

### 5.3 Karakteristieken van het element “openbare betaaltelefoons” in België

29. De analyse van de karakteristieken van het element “openbare betaaltelefoons” in België sloeg op de volgende aspecten:

- het afnemende gebruik van openbare betaaltelefoons,
- het bestaan van diensten die vergelijkbaar zijn met openbare betaaltelefoons tegen betaalbare prijzen.

---

<sup>1</sup> Bron: ITU

### 5.3.1 Afnemend gebruik van openbare betaaltelefoons

30. In maart 2012 heeft de UCL voor rekening van het BIPT een enquête gehouden over de situatie op de Belgische markt voor elektronische communicatie vanuit het oogpunt van de gebruikers. Deze enquête bevatte een deel over de universele dienst. De steekproef waar vragenlijsten naartoe zijn verzonden, is getrokken uit het Rijksregister en gestratificeerd volgens geslacht, leeftijdsklasse en gemeente. Er zijn meer dan 1200 antwoorden ontvangen en verder bewerkt (poststratificatie) om te zorgen voor een representativiteit op het vlak van leeftijdsklasse en gewesten.
31. Uit de enquête van de UCL blijkt dat slechts 10% van de personen die hebben geantwoord, zeggen dat ze in de afgelopen drie jaar een openbare betaaltelefoon hebben gebruikt.
32. Bovendien, volgens cijfers verstrekt door Belgacom, de operator die nu belast is met het element "openbare betaaltelefoons" van de universele dienst, bedroeg het aantal openbare betaaltelefoons in dienst in het kader van dit element 4766 eind oktober 2012, d.i. een daling van 11% per jaar sedert 2008.
33. Uit het onderzoek van de inkomsten die worden gegenereerd door de openbare betaaltelefoons die Belgacom exploiteert, blijkt een daling en een concentratie van de gegenereerde inkomsten. Zo zijn de inkomsten per openbare betaaltelefoon tussen 2009 en 2012 gemiddeld gedaald met 17% per jaar, en nu bereiken ze 12 EUR als maandelijks gemiddelde, terwijl het gebruik zich blijft concentreren rond enkele honderden openbare betaaltelefoons. Zo genereert 90% van de openbare betaaltelefoons van Belgacom minder dan 50% van de inkomsten uit alle openbare betaaltelefoons van Belgacom samen. Bovendien neemt zelfs voor de enkele honderden openbare betaaltelefoons die 50% van de inkomsten genereren, het gebruik af.
34. Daarenboven wordt de daling van de behoefte van het publiek naar openbare betaaltelefoons bevestigd door brieven van gemeenten verstuurd naar de aanbieder van het element "openbare betaaltelefoons" ter gelegenheid van werkzaamheden voor de reorganisatie van de openbare ruimte, waarin wordt gevraagd op hun grondgebied openbare betaaltelefoons te ontmantelen. Zo heeft een bepaalde gemeente in 2012 gevraagd om 36 openbare betaaltelefoons weg te nemen, zodat er nog maar 4 overbleven, terwijl een andere gemeente gevraagd heeft om alle openbare betaaltelefoons op haar grondgebied te verwijderen.
35. Het BIPT stelt dus vast dat de behoefte naar openbare betaaltelefoons gestaag afneemt en het bevestigt dat deze afname de vraag doet rijzen of de universeledienstverplichtingen voor het element "openbare betaaltelefoons" nog behouden moeten blijven.

### 5.3.2 Bestaan van vergelijkbare diensten die op ruime schaal toegankelijk zijn tegen betaalbare prijzen

36. Zoals hierboven voorgesteld, zijn de voorwaarden voor de opheffing van de universeledienstverplichtingen voor het element "openbare betaaltelefoons" waarin artikel 75, § 2, van de WEC voorziet, gebaseerd op de zekerheid dat deze diensten of vergelijkbare diensten op ruime schaal beschikbaar zijn. Het BIPT vindt dat mobiele-telefoniediensten zouden kunnen worden geïdentificeerd als een dienstverlening die "vergelijkbaar" is met de openbare betaaltelefoons, omdat ze het mogelijk maken een telefoongesprek te voeren op een bepaalde plaats, zoals dat het geval is met de dienst die wordt verstrekt door openbare betaaltelefoons (er wordt opgemerkt dat het omgekeerde vanzelfsprekend niet geldt). Het BIPT heeft dus proberen na te gaan of de mobiele-telefoniediensten kunnen worden bestempeld als "op ruime schaal beschikbaar" door de geografische beschikbaarheid en de betaalbaarheid van de mobiele-telefoniediensten te vergelijken met de karakteristieken van openbare betaaltelefoons.

#### 5.3.2.1 *De diensten voor mobiele telefonie zijn diensten die vergelijkbaar zijn met op ruime schaal beschikbare openbare betaaltelefoons*

37. Het BIPT heeft de geografische locatie van de openbare betaaltelefoons van de huidige universeledienstverlener (Belgacom) vergeleken met de dekking van spraakdiensten van de drie mobiele operatoren (Proximus, Mobistar, Base). Daaruit blijkt dat :

- meer dan 99% van de openbare betaaltelefoons die meer dan 99,5% van de inkomsten van alle openbare betaaltelefoons samen genereren, gelegen zijn in het gebied dat gedekt wordt met spraakdiensten van de drie mobiele operatoren;
- minder dan 1% van de openbare betaaltelefoons die minder dan 0,5% van de inkomsten van alle openbare betaaltelefoons samen genereren, gelegen zijn in het gebied dat gedekt wordt met spraakdiensten van een of van twee mobiele operatoren;
- minder dan 0,1% van de openbare betaaltelefoons, die minder dan 0,001% van de inkomsten van alle openbare betaaltelefoons samen genereren, niet gelegen zijn in een gebied dat gedekt wordt met spraakdiensten van een mobiele operator.

38. Het BIPT besluit dat de diensten voor mobiele telefonie wel degelijk diensten zijn die vergelijkbaar zijn met op ruime schaal beschikbare openbare betaaltelefoons, want:

- meer dan 99% van de openbare betaaltelefoons zijn gelegen in de dekkingszone van de drie mobiele operatoren.

- Om toegang te krijgen moet men een mobiele telefoon hebben, wat in ruime mate het geval is bij de Belgische bevolking, aangezien de penetratie van de mobiele telefonie (aantal lijnen – simkaarten – gedeeld door de bevolking) meer dan 120% bedroeg in september 2012<sup>2</sup> en aangezien op dat moment meer dan 79% van de Belgische bevolking (alle leeftijden dooreen) over een mobiele telefoon beschikte<sup>3</sup> Welnu, het deel van de Belgische bevolking tussen 13 en 77 jaar<sup>4</sup> bedraagt ongeveer 80%. Dit betekent dat de overgrote meerderheid, zo niet de bijna-totaliteit, van de vaste gebruikers van openbare betaaltelefoons over een mobiele telefoon zou moeten beschikken, zodat het mobiele alternatief daadwerkelijk voor de betrokken gebruikers een dienst vormt die op ruime schaal beschikbaar is.

### 5.3.2.2 *De diensten voor mobiele telefonie zijn beschikbaar tegen tarieven die minstens even betaalbaar zijn als die van de openbare betaaltelefoons*

39. Om na te gaan of de diensten voor mobiele telefonie beschikbaar zijn tegen tarieven die ten minste even betaalbaar zijn als die van openbare betaaltelefoons heeft het BIPT zich gebaseerd op een maandelijkse korf van oproepen die overeenstemt met een occasioneel gebruik. Daartoe is de "20 oproepen"-korf van de OESO<sup>5</sup> aangepast met uitsluiting van de internationale oproepen en met afronding van het aantal oproepen op de dichtste eenheid. De aldus verkregen korf wordt in de onderstaande figuren voorgesteld.

Figuur 1: Aantal oproepen per maand voor de beschouwde gebruikerskorf [Bron: Analysys Mason, OESO, 2012]

	Piekuren <sup>6</sup>	Daluren <sup>7</sup>
Naar vast lokaal	6	6
Naar vast nationaal	2	2
Naar mobiel nationaal	2	2

Figuur 2: Duur per oproep van de beschouwde gebruikerskorf (min.) [Bron: Analysys Mason, OESO, 2012]

	Piekuren	Daluren
Naar vast lokaal	2.6	3.3
Naar vast nationaal	4.0	5.9
Naar mobiel nationaal	1.5	1.7

40. Het BIPT heeft de kostprijs van de oproepen van deze maandelijkse korf vanuit openbare betaaltelefoons van Belgacom vergeleken met die van uitgaande oproepen waarbij gebruik wordt gemaakt van het goedkoopste mobiele aanbod (prepaid of postpaid zonder verbintenis) van elk van de drie mobiele operatoren voor dat gebruik en daarbij werd een onderscheid gemaakt tussen twee gevallen:

- toepassing van tarieven die openstaan voor iedereen;
- toepassing van tarieven die enkel openstaan voor begunstigden van de sociale tarieven waarvan sprake in artikel 22 van de bijlage bij de WEC.

<sup>2</sup> Bron: TeleGeography

<sup>3</sup> Bron: Wireless Intelligence

<sup>4</sup> 79% tot 1<sup>er</sup> januari 2010 (Bron : Statbel, pyramide des âges)

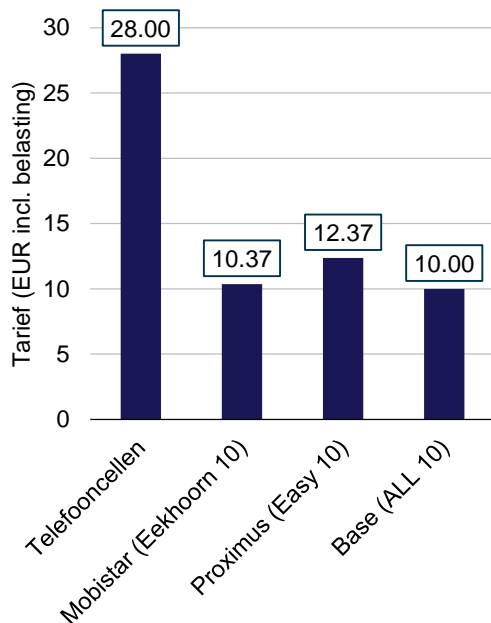
<sup>5</sup> <http://www.oecd.org/sti/broadbandandtelecom/48242089.pdf>

<sup>6</sup> Van maandag tot vrijdag van 8u tot 19u

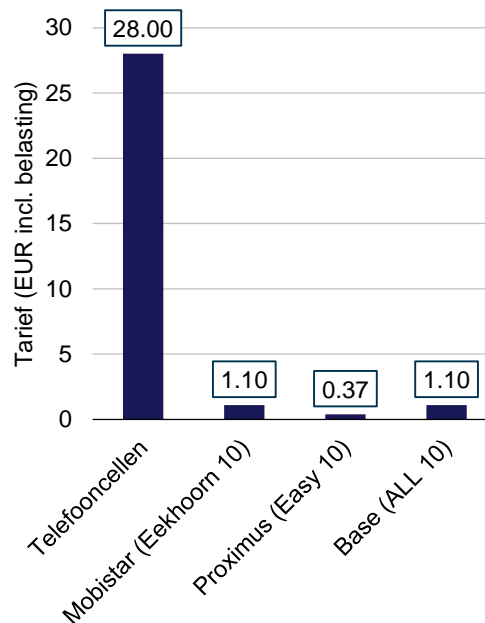
<sup>7</sup> Van maandag tot vrijdag van 19u tot 8u en de hele dag tijdens de weekends en op feestdagen

41. Het feit dat deze vergelijking gebaseerd is op het goedkoopste aanbod van elk van de drie mobiele operatoren voor de beschouwde gebruikskorf is conservatief. Deze benadering komt immers erop neer dat rekening wordt gehouden met de kostprijs van een aanbod dat uitsluitend wordt gebruikt om oproepen te doen die in de oproepkorf begrepen zijn. Nu heeft meer dan 79% van de Belgische bevolking een mobiele telefoon en gebruikt dus die mobiele telefoon voor andere toepassingen. Er moet echter worden opgemerkt dat het gamma aanbiedingen van de operatoren gewoonlijk eenheidskosten hebben die afnemen met het volume: hoe meer een klant inschrijft op een hoog forfait, hoe lager de kostprijs van dat forfait per minuut uitvalt. Zo zijn voor een gebruiker van een mobiele telefoon de meerkosten om naast zijn gewoonlijke verbruik oproepen uit de beschouwde korf te doen, doorgaans lager dan de abonnementskosten voor een aanbod enkel om de oproepen uit de beschouwde korf te doen.
42. Sociale tarieven zijn niet van toepassing op openbare betaaltelefoons. Het tarief van de oproepen in de beschouwde korf vanuit openbare betaaltelefoons van Belgacom bedraagt 28,00 EUR, alles inbegrepen.
43. Zonder genot van de sociale tarieven ligt het tarief van de oproepen van de beschouwde korf met gebruikmaking van het goedkoopste aanbod van elk van de drie mobiele operatoren tussen 10,00 en 12,37 EUR, d.i. een vermindering van 56% tot 64% ten opzichte van het tarief van deze oproepen vanuit openbare betaaltelefoons van Belgacom, zoals geïllustreerd wordt in figuur 3.
44. Met toepassing van de sociale tarieven ligt het maandelijkse tarief van de oproepen met gebruikmaking van het goedkoopste aanbod van elk van de drie mobiele operatoren tussen 0,37 en 1,10 EUR, wat een vermindering is van 96% tot 99% ten opzichte van het tarief van deze oproepen vanuit openbare betaaltelefoons van Belgacom, zoals geïllustreerd wordt in figuur 4.

**Figuur 3: Vergelijking van de belkosten zonder sociaal tarief [Bron: Operatoren, BIPT, 2012]**



**Figuur 4: Vergelijking van de belkosten met sociaal tarief [Bron: Operatoren, BIPT, 2012]**



45. Het BIPT besluit dat de diensten voor mobiele telefonie wel degelijk beschikbaar zijn tegen tarieven die minstens even betaalbaar zijn als die van de openbare betaaltelefoons.

#### 5.4 Conclusies betreffende de toegankelijkheid en betaalbaarheid van deze diensten, of vergelijkbare diensten

46. Op basis van de analyse van de Belgische markt voor openbare betaaltelefoons die hierboven uitvoerig beschreven wordt, acht het BIPT het gepast om de universeledienstverplichtingen met betrekking tot het element “openbare betaaltelefoons” op te heffen. Want:
- de openbare betaaltelefoons die momenteel in dienst zijn in België in het kader van de universele dienst worden weinig gebruikt en hun gebruik mindert elk jaar en beperkt zich tot enkele honderden druk gebruikte betaaltelefoons.
  - de diensten voor mobiele telefonie zijn diensten die vergelijkbaar zijn met op ruime schaal beschikbare openbare betaaltelefoons. Bovendien zijn de diensten voor mobiele telefonie beschikbaar tegen tarieven die minstens even betaalbaar zijn als die van de openbare betaaltelefoons.
  - het BIPT stelt overigens vast dat verschillende Europese landen reeds hebben besloten om het element van de openbare betaaltelefoons in te trekken (in het bijzonder Denemarken en Nederland), ook al wordt dit element nog opgelegd in talrijke landen die de vragenlijst van het BIPT beantwoord hebben, onder andere om historische redenen.
  - openbare betaaltelefoons zullen natuurlijk nog op een commerciële basis geëxploiteerd kunnen worden daar waar het effectieve gebruik dit rechtvaardigt.

## 6 IMPLICATIES VOOR DE CONTROLE

47. Artikel 14, § 1, 3°, van de BIPT-wet geeft het BIPT de taak om de naleving van de WEC te controleren.
48. Artikel 68 van de WEC bepaalt: *“De diensten die bij wijze van universele dienst worden verstrekt, zoals opgesomd in artikel 68, worden op het gehele nationale grondgebied verleend met een kwaliteits- en prijsniveau dat in de bijlage wordt bepaald.”*

Het is de taak van het BIPT om na te gaan of de bijzondere bescherming die de bepalingen van de WEC met betrekking tot de universele dienst aan de eindgebruikers bieden, in casu op het gebied van openbare betaaltelefoons, daadwerkelijk in acht wordt genomen door de betrokken operatoren.

49. Wanneer een aanbieder wordt aangewezen om dit element van de universele dienst te verstrekken, moet het BIPT zich ervan vergewissen dat openbare betaaltelefoons of andere openbare toegangspunten voor spraaktelefonie worden geïnstalleerd onder voorwaarden die voldoen om te voorzien in de redelijke behoeften van de eindgebruikers, zowel wat geografische spreiding als wat het aantal telefooncellen of andere toegangspunten, toegankelijkheid voor eindgebruikers met een handicap en de kwaliteit van de diensten betreft.

Daartoe brengt het BIPT jaarlijks verslag uit aan de minister over de werking van de universele dienst en over de eventuele aanpassingen van de

universeledienstverplichtingen die aangebracht zouden moeten worden in het bestaande stelsel.

50. Het BIPT kan echter beslissen dat er ter zake geen universeledienstverplichting zal worden opgelegd, indien het vaststelt dat deze diensten of vergelijkbare diensten door de markt worden verstrekt en dus ruimschoots toegankelijk zijn.

Het is deze hypothese die het BIPT voorstelt om toe te passen.

51. Wegens de controlebevoegdheid die eraan is verleend door artikel 14, § 1, 3<sup>o</sup>, van de “BIPT-wet” gelezen in combinatie met de artikelen 69 van de WEC en 33/1 van de bijlage bij de WEC, moet het BIPT zich ervan vergewissen dat de opheffing van de universeledienstverplichtingen geen beduidende invloed zal hebben op het beschermingsniveau dat de eindgebruikers genieten in het kader van de universele dienst.
52. Concreet betekent dit dat het BIPT de beschikbaarheid van alternatieven voor openbare betaaltelefoons zal controleren en meer bepaald de functies, de prijs, de dekking en de toegankelijkheid van deze alternatieven, met name voor personen met een handicap.
53. In het kader van het jaarverslag over de werking van de universele dienst, dat het BIPT conform artikel 103, tweede lid, van de WEC publiceert, zal dit laatste het hebben over de eventuele ontwikkelingen van de marktstructuur in het licht van de huidige situatie.
54. Mochten de leveringsvoorwaarden verslechteren, zal het BIPT in voorkomend geval een nieuwe analyse verrichten, die ertoe kan leiden dat nieuwe universeledienstverplichtingen worden opgelegd volgens de procedure die in de artikelen 76 en 77 van de WEC vastgesteld is.

## **7 ANALYSE VAN DE IMPACT**

55. Het BIPT heeft een analyse gemaakt van de impact van verschillende hypothesen en daaruit blijkt dat het verkieslijk is om de universeledienstverplichtingen op te heffen en toezicht te houden op de markt.

In bijlage 2 wordt een uitvoeriger beschrijving gegeven van deze impactanalyse.

## **8 BESLUIT**

56. De Raad van het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie beslist om om overeenkomstig artikel 75, § 2, van de WEC de universeledienstverplichtingen bedoeld in de artikelen 68, 3°, en 75, § 1, van de WEC op te heffen.

Bijgevolg zal het BIPT toezien op de ontwikkeling van de beschikbaarheid van de alternatieven voor de openbare betaaltelefoons, overeenkomstig artikel 14, § 1, 3°, van de BIPT-wet gelezen in combinatie met de artikelen 69 van de WEC en 33/1 van de bijlage bij de WEC en in voorkomend geval een nieuwe analyse verrichten, die kan uitmonden in het opleggen van nieuwe universeledienstverplichtingen volgens de procedure die in de artikelen 76 en 77 van de WEC vastgesteld is, mochten de leveringsvoorwaarden verslechteren.

## 9 BEROEPSMOGELIJKHEDEN

57. Overeenkomstig de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector hebt u de mogelijkheid om tegen dit besluit beroep in te stellen bij het hof van beroep van Brussel, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel. Het beroep wordt, op straffe van nietigheid die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld door middel van een ondertekend verzoekschrift dat wordt ingediend ter griffie van het hof van beroep van Brussel binnen een termijn van zestig dagen na de kennisgeving van het besluit of bij gebreke aan een kennisgeving, na de publicatie van het besluit of bij gebreke aan een publicatie, na de kennisname van het besluit.

Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid de vermeldingen vereist door artikel 2, § 2, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector. Indien het verzoekschrift elementen bevat die u als vertrouwelijk beschouwt, dan moet u dat uitdrukkelijk aangeven en op straffe van nietigheid, een niet-vertrouwelijke versie van dat verzoekschrift indienen. Het Instituut publiceert het door de griffie van de rechtbank betekende verzoekschrift op zijn website. Elke belanghebbende partij kan in de zaak tussenkomen binnen dertig dagen na deze publicatie.

Georges Deneff  
Lid van de Raad

Axel Desmedt  
Lid van de Raad

Catherine Rutten  
Lid van de Raad

Michel Van Bellinghen  
Lid van de Raad

**Bijlage 1 bij het ontwerpbesluit betreffende de opheffing van de universeledienstverplichtingen met betrekking tot de beschikbaarstelling van openbare betaaltelefoons en andere toegangspunten tot openbare spraaktelefoniediensten**

Uittreksel uit de analyse van het element "Openbare betaaltelefoons" uitgevoerd door Analysys Mason, bijgestaan door de advocatenkantoren Hogan Lovells en deprevernet

Omar Bouhali, Stéphane Piot, Hugues-Antoine Lacour,  
Winston Maxwell, Pauline Le Bousse, Sébastien Depré, Philippe Vernet

# Inhoudsopgave

---

## Analyse van het bestaande

Samenvatting van de bijdragen

Benchmarkelementen

Analyses van de karakteristieken van de Belgische markt

Aanbevelingen

## De huidige aanbieder (Belgacom) vervult het merendeel van de verplichtingen

Aard van de verplichting	Detail van de geldende verplichting tot 4 augustus 2012	Operationele inachtneming door Belgacom
Bieden van een antwoord op de redelijke behoeften	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Elke gemeente moet over minstens één telefooncel beschikken</li> <li>• Belgacom moet het behoud van 2000 telefooncellen op het grondgebied garanderen sinds de penetratiegraad voor mobiele telefonie de 95% oversteeg (in 2008)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Verplichting a priori bereikt: uit de controle van een steekproef van 484 telefooncellen door het BIPT blijkt dat er een dekkinggraad wordt bereikt van 2.21 telefooncellen per gemeente</li> <li>• Verplichting vervuld: in 2011 telt Belgacom 5.251 telefooncellen op het grondgebied</li> </ul>
"Betaalbaar" tarief	Deze verplichting wordt gecontroleerd door zich ervan te vergewissen dat het tarief van een korf verrichtingen niet sneller stijgt dan de inflatie min een bij ministerieel besluit bepaalde correctiefactor (artikelen 35 en 36 van de bijlage bij de WEC)	Aangezien deze correctiefactor momenteel nog niet vastligt, is het vandaag niet mogelijk om de betaalbaarheid van de openbare vaste telefoondienst te verifiëren
Technische voorwaarden	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Werkingsstaat (1 voorwaarde)</li> <li>• Opheffing van de stringen (2 voorwaarden)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voorwaarde steeds voldaan sinds 2007</li> <li>• Voorwaarden nooit vervuld sinds 2007 (detail hierna)</li> </ul>

# De doelstellingen voor de opheffing van storingen werden nooit bereikt sinds 2005

Percentage van storingen van de telefooncellen verholpen binnen 48 uur\*



Van de 4% die overblijft, percentage van storingen van de telefooncellen verholpen binnen 72 uur\*



# Inhoudsopgave

---

Analyse van het bestaande

**Samenvatting van de bijdragen**

Benchmarkelementen

Analyses van de karakteristieken van de Belgische markt

Aanbevelingen

## In tegenstelling tot de consumentenvereniging wenst het geheel van operatoren dat het element Openbare telefoons verdwijnt

Operator/ vereniging	Noodzaak om het element Openbare telefoons van de universele dienst te behouden?	Klaar om het element Openbare telefoons van de universele dienst te garanderen?
Consumenten- vereniging	Ja: de verplichting tot beschikbaarstelling van de telefooncellen zou pas achterwege moeten worden gelaten op voorwaarde dat andere punten voor toegang tot telefonie beschikbaar zijn	-
Operator 1	Neen: de telefooncellen vormen een dienst zonder toekomst, voortaan verdrongen door de mobiele	Geen mening
Operator 2	Nee: rekening houdend met de penetratie van de mobiele telefoons, beantwoordt de mobiele telefoon beter aan de behoeften van de consumenten dan de openbare telefooncellen	Neen maar de operator stelt bereid te zijn om een gelijkaardige dienst via zijn mobiele netwerk aan te bieden
Operator 3	Neen: de mobiele penetratie bedraagt 114% eind 2011	Nee
Operator 4	Neen: de mobiele penetratie (114% eind 2011) zou nog moeten stijgen met het succes van de tablets en smartphones	Geen mening - stelt evenwel voor om de verplichting te schrappen
Operator 5	Neen: neen nodig in het licht van de penetratie van de vaste telefonie, van de mobiele telefonie en van de vaste en mobiele dekking. De telefooncellen brengen kosten met zich die moeten worden geschrapt	Nee
Operator 6	Neen: de penetratie van de mobiele telefonie bedraagt 100%	Geen mening
Operator 7	Neen: de kosten van deze telefooncellen in het kader van de universele dienst zijn niet gerechtvaardigd, gezien het schaarse gebruik van deze telefooncellen	Nee
Operator 8	Nee	Geen mening

# Inhoudsopgave

---

Analyse van het bestaande

Samenvatting van de bijdragen

**Benchmarkelementen**

Analyses van de karakteristieken van de Belgische markt

Aanbevelingen

## Vijf van de 16 landen die de vragenlijst van het BIPT hebben beantwoord, leggen het element Openbare telefoons van de universele dienst niet op

Wordt het element Openbare telefoons opgelegd en verstrekt?	Aantal landen (retail)	Percentage van de bevolking van het benchmark
Ja	11 landen, namelijk 69% van de landen uit het benchmark (België, Kroatië, Frankrijk, Hongarije, Litouwen, Malta, Polen, Portugal, Roumenië, Verenigd Koninkrijk en Zwitserland)	68%
Nee	5 landen, namelijk 31% van de landen uit het benchmark (Duitsland, Denemarken, Estland, Finland en Nederland)	32%

- In Denemarken en Nederland in het bijzonder werd het element Openbare Telefoons geschrapt uit de universele dienst op basis van het argument dat het gebruik van de Openbare telefoons ruimschoots baan heeft moeten ruimen voor dat van mobiele telefoontoestellen

*Bron: Antwoorden op de vragenlijst met betrekking tot de universele dienst die het BIPT in juni 2011 heeft gericht aan de 35 regulatoren van BEREC. De regulatoren van 16 landen (België, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Hongarije, Kroatië, Litouwen, Malta, Nederland, Polen, Portugal, Roemenië, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland), die 68% vertegenwoordigen van de bevolking van de EU 27 + Zwitserland eind 2011, hebben op die vragenlijst geantwoord.*

## Van de 11 landen van het benchmark die het element Openbare telefoons opleggen en verstrekken, hanteren 4 landen een procedure van open aanwijzing

Procedure van aanwijzing voor het element Openbare telefoons	Aantal landen (retail)	Percentage van de bevolking van het benchmark
Open procedure	4 landen, namelijk 25% van de landen uit het benchmark ( Frankrijk, Hongarije, Kroatië en Portugal)	26%
Geen informatie	1 land, d.i. 6% van de landen van het benchmark (Roemenië)	6%
Open procedure zonder succes gevolgd door een aanwijzing van ambtswege	1 land, d.i. 6% van de landen van het benchmark (Malta)	<1%
Tijdelijke aanwijzing in afwachting van een open procedure	3 landen, namelijk 19% van de landen uit het benchmark (België, Italië, Oostenrijk, Polen en Zwitserland)	17%
Automatische aanwijzing	2 landen, hetzij 13% van de landen uit het benchmark (Griekenland, Ierland, Litouwen, Noorwegen en Verenigd Koninkrijk)	19%

## Vier van 11 landen uit de benchmark die het element Openbare telefoons opleggen hebben geen compensatie gegeven aan de UD-aanbieder

Geeft het element Openbare telefoons recht op een compensatie?	Aantal landen (retail)	Percentage van de bevolking van het benchmark
De berekening van de nettokosten heeft plaatsgevonden en heeft aanleiding gegeven tot een compensatie	4 landen, namelijk 25% van de landen uit het benchmark (Frankrijk, Hongarije, Roemenië en Zwitserland)	30%
De operator heeft tot op heden geen compensatie ontvangen maar het bedrag ervan werd reeds vastgelegd	1 land, namelijk 6% van de landen uit het benchmark (Portugal)	3%
Er werd geen enkel financieel mechanisme gedefinieerd tijdens de overgangsperiode	1 land, namelijk 6% van de landen uit het benchmark (België)	3%
Er wordt in verscheidene bronnen van compensatie voorzien maar de operator heeft dat in de praktijk niet gevraagd	1 land, namelijk 6% van de landen uit het benchmark (Litouwen)	1%
De berekening van de onevenredige last heeft geen aanleiding gegeven tot een compensatie, of de operator heeft het niet gevraagd	4 landen, namelijk 25% van de landen uit het benchmark (Kroatië, Malta, Polen en Verenigd Koninkrijk)	31%

# Inhoudsopgave

---

Analyse van het bestaande

Samenvatting van de bijdragen

Benchmarkelementen

**Analyses van de karakteristieken van de Belgische markt**

Aanbevelingen

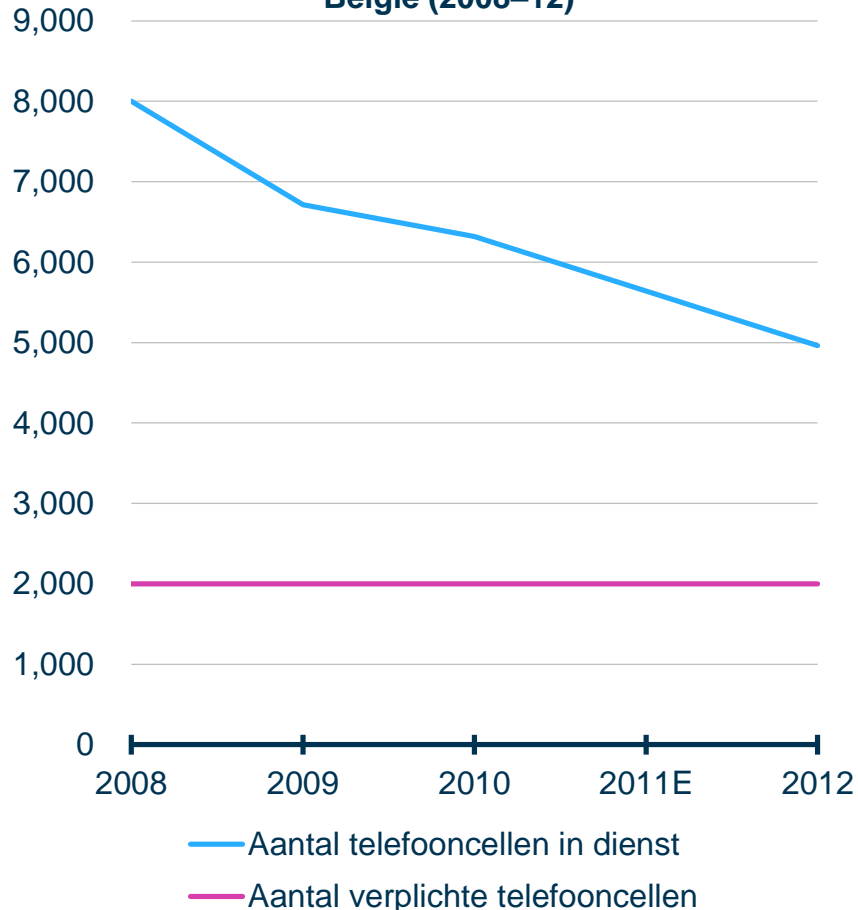
## Uit de enquête van de UCL blijkt dat 10% van de steekproef een telefooncel heeft gebruikt gedurende de drie voorbije jaren

---

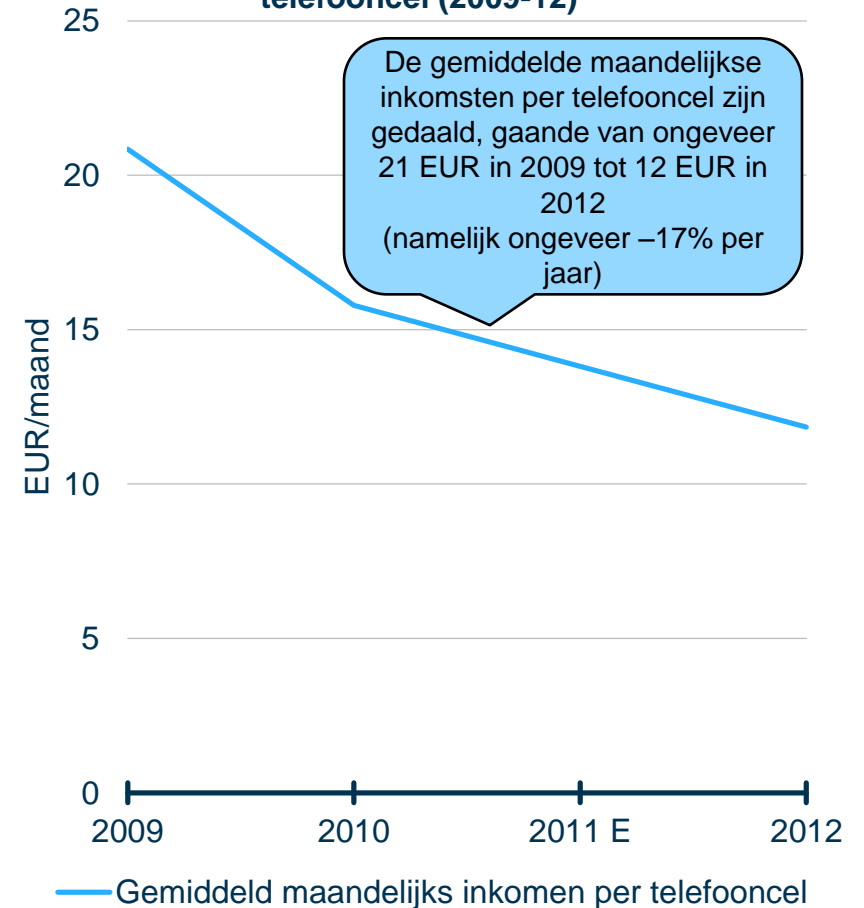
- De enquête die de UCL voor het BIPT heeft verricht over de situatie op de Belgische markt voor elektronische communicatie vanuit het oogpunt van de gebruikers toont aan dat:
  - 23% van de bevroagde personen zijn er voorstander van om overal telefooncellen te behouden (stad, platteland en andere)
  - 8% van de bevroagde personen verzetten zich tegen het behoud ervan
- Uit deze enquête blijkt overigens dat slechts 10% van de bevroagde personen (123 personen op 1230) stellen de voorbije drie jaar een telefooncel te hebben gebruikt
- Voorbeelden van brieven van gemeenten waarin wordt gevraagd om de telefooncellen weg te halen van hun grondgebied
  - In 2012 heeft een gemeente in West-Vlaanderen gevraagd om 36 telefooncellen weg te halen van haar grondgebied om er slechts 4 over te houden
  - In 2012 heeft een gemeente in West-Vlaanderen gevraagd om alle telefooncellen weg te halen

# Het totale aantal telefooncellen in dienst in België is met ongeveer 11% per jaar gedaald tussen 2008 en 2012 en de ARPU met 17% per jaar

Evolutie van het totale aantal telefooncellen in dienst in België (2008–12)

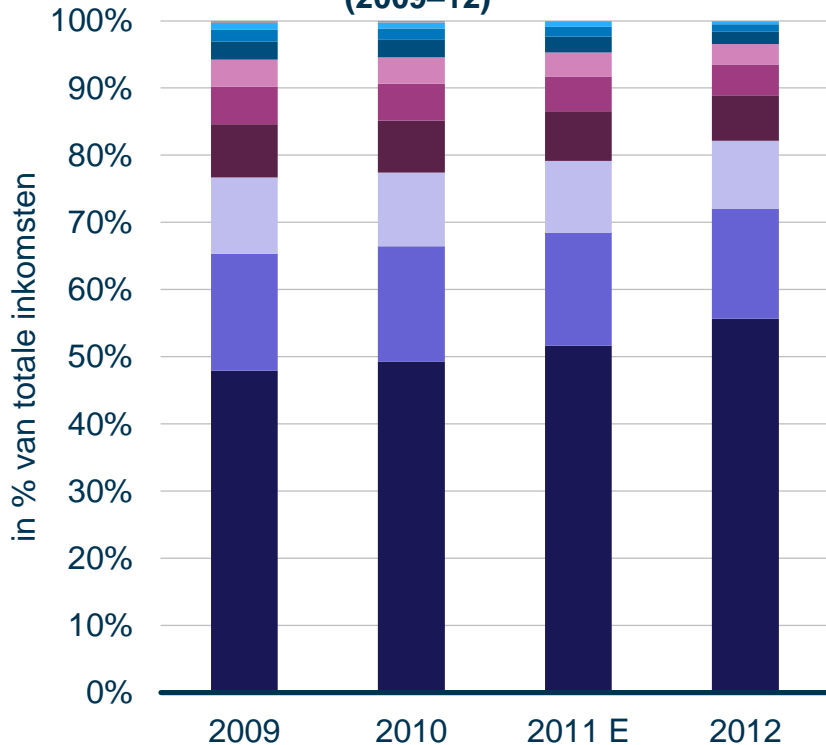


Evolutie van de gemiddelde maandelijkse inkomsten per telefooncel (2009-12)



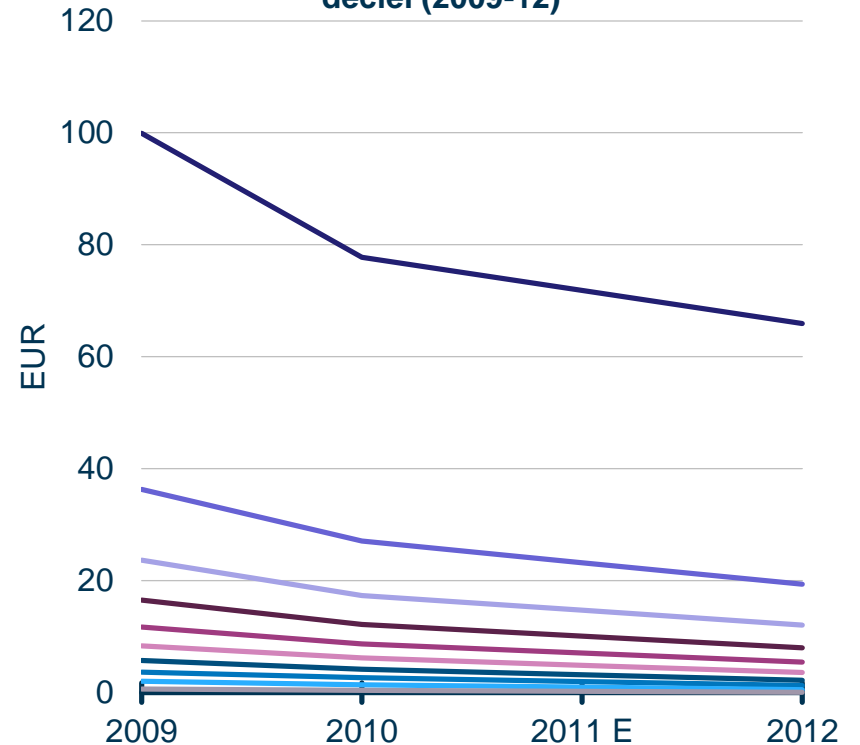
# In 2012 staat 90% van de telefooncellen voor minder dan 50% van het gebruik en het gebruik blijft geconcentreerd op enkele honderden telefooncellen

Evolutie van de verhoudingen van inkomsten per deciel (2009-12)



- 1e deciel ■ 2e deciel ■ 3e deciel ■ 4e deciel
- 5e deciel ■ 6e deciel ■ 7e deciel ■ 8e deciel
- 9e deciel ■ 10e deciel

Evolutie van de gemiddelde maandelijkse inkomsten per deciel (2009-12)



- 1e deciel — 2e deciel — 3e deciel — 4e deciel
- 5e deciel — 6e deciel — 7e deciel — 8e deciel
- 9e deciel — 10e deciel

## Momenteel wordt 99% van de telefooncellen in dienst in België gedekt door de drie mobiele operatoren

### Aantal telefooncellen volgens de dekkingzone

	Total	Dekking door 3 operatoren	Dekking door 1 of 2 operatoren	Dekking door geen enkele operator
Aantal telefooncellen	4963	4927	35	1
In % van het totaal aantal telefooncellen	100%	99.3%	0.7%	<0.1%

### Jaarlijkse inkomsten (EUR) van de telefooncellen volgens de dekkingzone

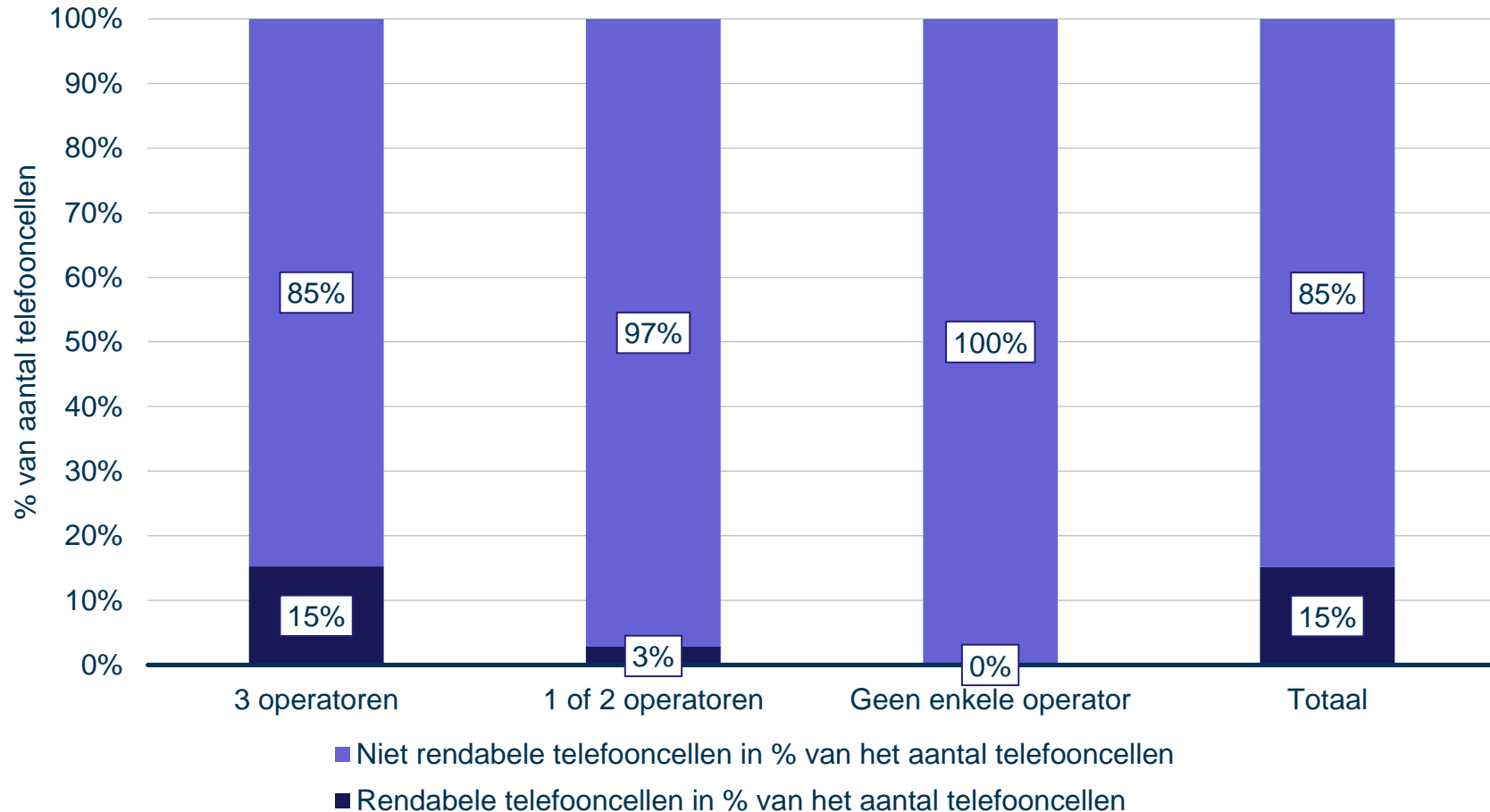
	Totaal	3 operatoren	1 of 2 operatoren	Geen enkele operator
Jaarlijkse inkomsten (EUR)	705 285	703 353	1530	1
In % van de totale inkomsten	100%	99.8%	0.2%	<0.001%

### Inkomsten (EUR) per telefooncel per maand volgens de dekkingzone

	Totaal	3 operatoren	1 of 2 operatoren	Geen enkele operator
Gemiddelde maandelijkse inkomsten (EUR, excl. belastingen)	11.84	11.90	3.64	0.08

## Momenteel is slechts 15% van de telefooncellen rendabel\*. Deze worden hoofdzakelijk gedekt door de drie operatoren

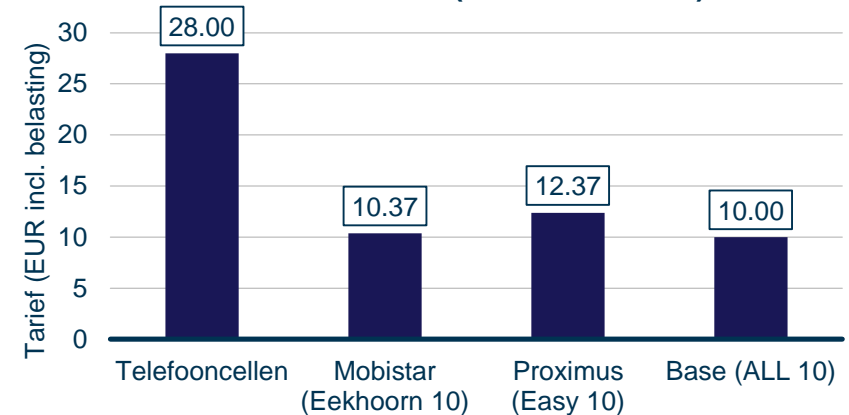
Verhouding rendabele en niet-rendabele telefooncellen / dekking door de mobiele netwerken (2012)



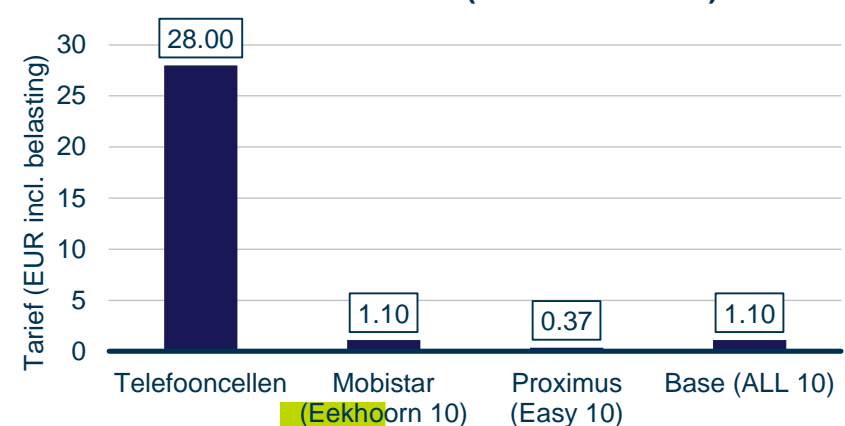
## De aanbiedingen voor mobiele telefonie vertegenwoordigen een alternatief tegen een betaalbaar tarief ten opzichte van de oproepen gemaakt vanuit telefooncellen

- De penetratie van de mobiele diensten in België bedraagt 114% eind 2011
- Voor een aangepaste maandelijkse korf van de "20 oproepen"-korf van de OESO (20 maandelijkse oproepen naar lokale vaste nummers, nationale vaste nummers en nationale mobiele nummers) hebben we vergeleken:
  - de kosten van deze oproepen vanuit telefooncellen van Belgacom
  - de kosten van de oproepen die gebruik maken van het goedkoopste mobiele aanbod (prepaid of postpaid zonder verbintenis) van elk van de drie operatoren voor dit gebruik, met of zonder toepassing van de sociale tarieven uit het sociale element van de universele dienst
- Zonder toepassing van de sociale tarieven liggen de maandelijkse kosten van de oproepen met gebruik van het goedkoopste mobiele aanbod van elk van de drie operatoren tussen 10,00 EUR en 12,37 EUR, d.i. een vermindering van 56% tot 64% ten opzichte van de kosten van deze oproepen vanuit openbare betaaltelefoons van Belgacom (28,00 EUR)
- Zonder toepassing van de sociale tarieven liggen de maandelijkse kosten van de oproepen met gebruik van het goedkoopste mobiele aanbod van elk van de drie operatoren tussen 0,37 EUR en 1,10 EUR, d.i. een vermindering van 96% tot 99% ten opzichte van de kosten van deze oproepen vanuit openbare betaaltelefoons van Belgacom (28,00 EUR)

Vergelijking van de tarieven voor gesprekken zonder sociaal tarief (november 2012)



Vergelijking van de tarieven voor gesprekken met sociaal tarief (november 2012)



# Inhoudsopgave

---

Analyse van het bestaande

Samenvatting van de bijdragen

Benchmarkelementen

Analyses van de karakteristieken van de Belgische markt

**Aanbevelingen**

## We raden aan om het element Openbare telefoons uit de universele dienst te schrappen

---

- We raden aan om het element Openbare telefoons uit de universele dienst te schrappen om rekening te houden met:
  - het schaarse gebruik van deze telefooncellen, dat bovendien jaar na jaar afneemt en zich concentreert op enkele honderden telefooncellen met veel verkeer
  - het bestaan van vergelijkbare diensten (mobiele-telefoniediensten), op ruime schaal toegankelijk (114% penetratie eind 2011, meer dan 99.3% van de telefooncellen, die 99.8% van het verkeer vertegenwoordigen, gedekt door de drie operatoren), in aanzienlijk goedkopere omstandigheden (56% tot 64% minder duur zonder sociale tarieven en 96% tot 99% minder duur met sociale tarieven)
- Verscheidene landen uit het benchmark hebben reeds een dergelijke besluit genomen (in het bijzonder Denemarken en Nederland), zelfs wanneer het element Openbare telefoons nog wordt opgelegd in een meerderheid van de landen van de benchmark, meer bepaald om historische redenen of om redenen van onvolledige penetratie en/of mobiele dekking
- De telefooncellen zullen nog kunnen worden uitgebaat op commerciële basis daar waar het effectieve gebruik het rechtvaardigt

**Bijlage 2 bij het ontwerpbesluit betreffende de opheffing van de universeledienstverplichtingen met betrekking tot de beschikbaarstelling van openbare betaaltelefoons en andere toegangspunten tot openbare spraaktelefoniediensten**

Analyse van de impact van het ontwerpbesluit van het BIPT over het element « Openbare betaaltelefoons »

Omar Bouhali, Stéphane Piot, Hugues-Antoine Lacour,  
Winston Maxwell, Pauline Le Bousse, Sébastien Depré, Philippe Vernet

# Inhoudsopgave

---

## Definiëring van de getoetste opties

Berekeningsmethode

Vergelijking tussen opties

Conclusie

## We hebben 3 opties vergeleken betreffende de opheffing van de universeledienstverplichtingen van het element Openbare telefoons

	Definitie	Opmerking
Optie (i)	Behoud van 2000 openbare betaaltelefoons op het nationale grondgebied en ten minste een openbare betaaltelefoon per gemeente	Deze optie stemt overeen met de situatie van toepassing voor de inwerkingtreding van de wet van 10 juli 2012
Optie (ii)	Behoud van een beperkt aantal openbare betaaltelefoons op nationaal grondgebied (bijvoorbeeld 500)	Deze optie is een tussenoptie tussen (i) en (iii). We hebben evenwel het detail van eventuele verplichtingen betreffende de plaats van de telefooncellen open gelaten om een waaier van mogelijkheden te dekken
Optie (iii)	Opheffing van de universeledienstverplichtingen en markttoezicht	Deze optie krijgt onze aanbeveling

# Inhoudsopgave

---

Definiëring van de getoetste opties

**Berekeningsmethode**

Vergelijking tussen opties

Conclusie

## De beoogde opties kunnen worden vergeleken dankzij drie indicatoren

- De vergelijkingen uitgevoerd in het deel "Vergelijking tussen opties" maken gebruik van drie hoofdindicatoren voor de activiteit van de telefooncellen:
  - De inkomsten, die boven op hun economische aard een aanwijzing geven over de behoefte die elke telefooncel vervult
    - Het is immers weinig waarschijnlijk dat een zelden gebruikte telefooncel aan een grote behoefte voldoet
  - De ebitda, die overeenstemmen met de marge op de directe kosten (telefoonkaarten, interconnectie, ...) en de andere bedrijfskosten (onderhoudstechnici, ...) maar zonder rekening te houden met de kosten in verband met de investeringen (afschrijvingen van de telefooncellen en lijnen). Deze indicator is dus relevant om te weten of het zonder universeledienstverplichting (UDV) economisch interessant is voor de universeledienstaanbieder (UDA) om de bestaande telefooncellen te blijven uitbaten
  - De nettokosten na immateriële voordelen, die rekening houden met het geheel van de kosten alsook met de immateriële voordelen (naambekendheid, alomtegenwoordigheid, levenscyclus van de klanten, marketing). Deze indicator stemt overeen met het bedrag dat moet worden gestort aan de UDA door het universeledienstfonds in de veronderstelling dat het BIPT meent dat deze nettokosten een onredelijke last vormen
- Om deze indicatoren te evalueren hebben we ons gebaseerd op:
  - De gegevens verstrekt door Belgacom over de inkomsten, de rechtstreeks kosten en de andere bedrijfskosten van het element Openbare telefoons in 2012
  - De laatste berekening van de nettokosten na immateriële voordelen beschikbaar voor het element Openbare telefoons: Het betreft het besluit van de Raad van het BIPT van 17 mei 2005 betreffende de voorlopige raming van de nettokosten van de universele dienst voor het jaar 2003

## De gegevens beschikbaar voor 2012, in combinatie met het besluit van het BIPT van 17 mei 2005, maken het mogelijk om deze indicatoren op hoog niveau te reconstrueren

Categorie van inkomsten/kosten	Informatie beschikbaar voor 2012	Ramingsmethode voor elke telefooncel in 2012
<b>Inkomsten</b>	Inkomsten per telefooncel op 5 maanden	Extrapolatie over 12 maanden voor elke telefooncel
- Rechtstreekse kosten (telefoonkaarten, interconnectie...)	Totale kosten	Toewijzing naar gelang van de inkomsten van elke telefooncel
- Andere bedrijfskosten (onderhoudstechnici...)	Totale kosten	Gemiddelde kosten per telefooncel
<b>= EDITDA</b>	Niet beschikbaar	Verschil tussen de 3 elementen <i>supra</i>
- Kosten in verband met de investeringen (afschrijvingen van de telefooncellen en de lijnen)	Niet beschikbaar	Afgehouden van de gemiddelde kosten per telefooncel van de "toegangskosten" (geheel van de kosten behalve de rechtstreekse kosten) van 2003
- Kosten van het aangewende kapitaal	Niet beschikbaar	
<b>= Nettokosten voor immateriële voordelen</b>	Niet beschikbaar	Verschil tussen de 3 elementen <i>supra</i>
+ Immateriële voordelen (naambekendheid, alomtegenwoordigheid, levenscyclus van de klanten, marketing)	Niet beschikbaar	Afgehouden van het gemiddelde immateriële voordeel per telefooncel van 2003
<b>= Nettokosten na immateriële voordelen</b>	Niet beschikbaar	Som van de 2 elementen <i>supra</i>

## In de conservatieve hypothese van rationalisatie van de kosten voor toegang van 5% per jaar en toename van de immateriële voordelen van 5% per jaar...

Per telefooncel (EUR)	2003	2012 (geraamd sinds 2003)
<b>Inkomsten</b>		
- Rechtstreekse kosten (telefoonkaarten, interconnectie...)		
- Andere bedrijfskosten (onderhoudstechnici...)		
<b>= EBITDA</b>		
- Kosten in verband met de investeringen (afschrijvingen van de telefooncellen en de lijnen)	2250	1418
- Kosten van het aangewende kapitaal		
<b>= Nettokosten voor immateriële voordelen</b>		
+ Immateriële voordelen (naambekendheid, alomtegenwoordigheid, levenscyclus van de klanten, marketing)	152	235
<b>= Nettokosten na immateriële voordelen</b>		

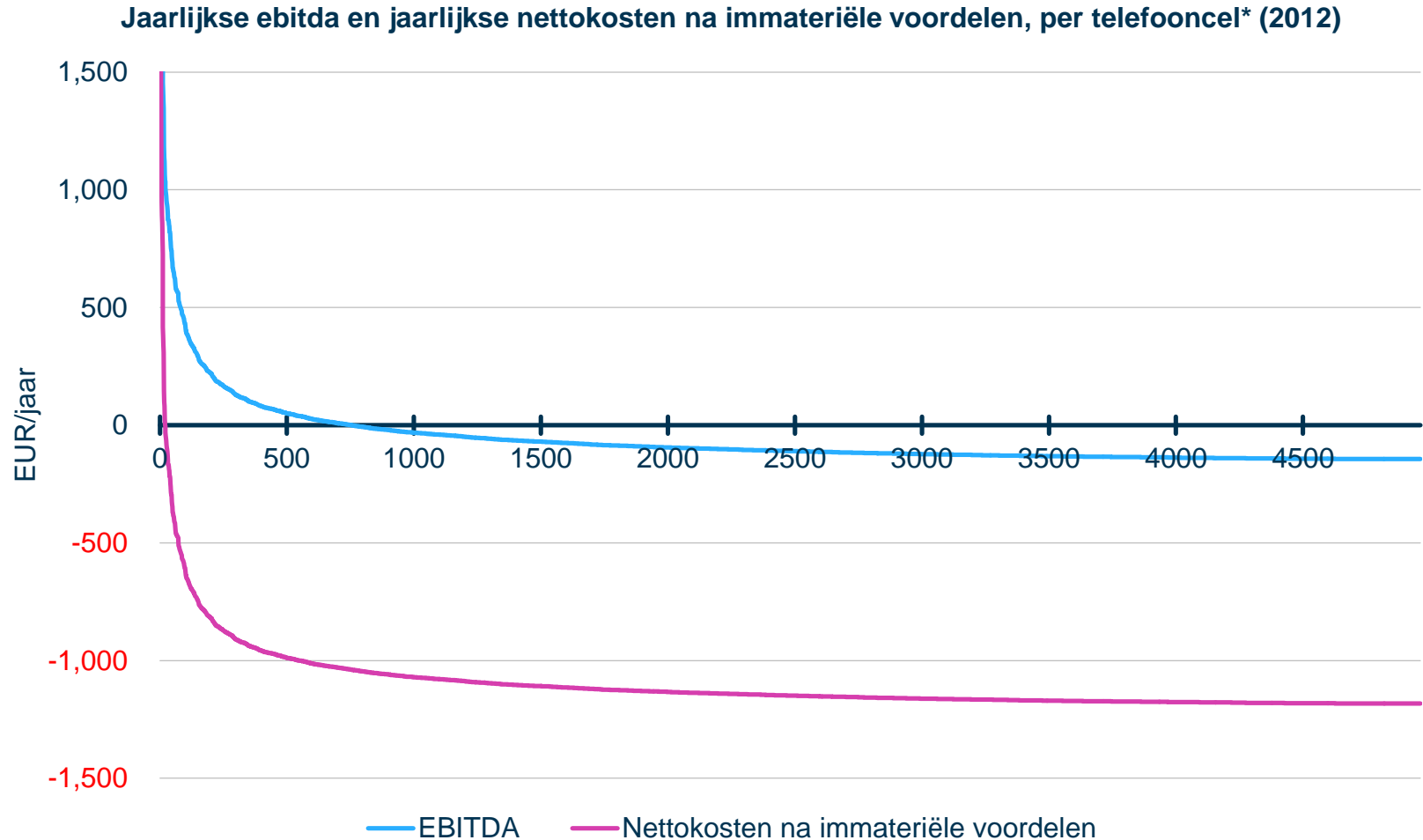
-5% per jaar gedurende 9 jaar

+5% per jaar gedurende 9 jaar

...we kunnen de gemiddelde jaarlijkse nettokosten na immateriële voordelen op het huidige park schatten op meer dan 1000 EUR per telefooncel

Per telefooncel (EUR)	2012
<b>Inkomsten</b>	142
- Rechtstreekse kosten (telefoonkaarten, interconnectie...)	52
- Andere bedrijfskosten (onderhoudstechnici...)	
<b>= EBITDA</b>	1418
- Kosten in verband met de investeringen (afschrijvingen van de telefooncellen en de lijnen)	
- Kosten van het aangewende kapitaal	
<b>= Nettokosten voor immateriële voordelen</b>	(1328)
+ Immateriële voordelen (naambekendheid, alomtegenwoordigheid, levenscyclus van de klanten, marketing)	235
<b>= Nettokosten na immateriële voordelen</b>	(1092)

## Slechts 15% van de telefooncellen is rendabel in termen van ebitda en slechts 21 telefooncellen vertegenwoordigen geen nettokosten



# Inhoudsopgave

---

Definiëring van de getoetste opties

Berekeningsmethode

**Vergelijking tussen opties**

Conclusie

## Optie (iii) (opheffen van de verplichting) geniet de voorkeur tegenover optie (i) (behoud van 2000 telefooncellen)

- Volgens de raming van de jaarlijkse nettokosten per telefooncel weergegeven in het deel “Berekeningsmethode”, zijn de telefooncellen die de grootste inkomsten genereren ook de telefooncellen die de laagste verhouding nettokosten / inkomsten hebben\*
- Bij optie (i) zal de verhouding nettokosten/inkomsten dus minstens gelijk zijn aan deze verhouding berekend voor de 2000 telefooncellen die de hoogste inkomsten genereren:

Telefooncellen	Jaarlijkse inkomsten (EUR)	Ebitda (EUR)	Nettokosten voor immateriële voordelen (EUR)	Nettokosten na immateriële voordelen (EUR)	Verhouding nettokosten / inkomsten (EUR)
2000 telefooncellen die de hoogste opbrengsten vertegenwoordigen	628 310	112 234	(2 435 889)	(1 965 079)	3.1
Gemiddelde op deze 2000 telefooncellen	314	56	(1218)	(983)	3.1

- Optie (i) houdt dus in dat de jaarlijkse nettokosten van ongeveer 1000 EUR per telefooncel moeten worden gedragen door de aanbieder van dat element of het universeledienstoffonds (dus door de hele sector). Dit is meer dan 3 keer de gemiddelde opbrengst per telefooncel (314 EUR)
- Aangezien er reeds diensten van mobiele telefonie bestaan (cf. analyse van de karakteristieken van de Belgische markt in bijlage 1 van de raadpleging waarbij dit document wordt gevoegd), krijgt optie (iii) de voorkeur op optie (i)

## Optie (iii) (opheffing van de verplichting) draagt de voorkeur weg tegenover optie (ii) (behoud van 500 telefooncellen)

- Optie (ii) stemt overeen met een tussenmaatregel tussen opties (i) en (iii). We hebben evenwel het detail van eventuele verplichtingen betreffende de plaats van de telefooncellen open gelaten zodat we een waaier van mogelijkheden dekken
  - Indien deze optie is bedoeld om te zorgen voor evenredigheid tussen de nettokosten van het element Openbare telefoons en de behoefte waaraan deze telefooncellen beantwoorden, moeten er geen verplichtingen worden opgelegd inzake de plaats van de te behouden telefooncellen. De verhouding nettokosten / inkomsten dan voor minstens deze verhouding berekend voor de 500 telefooncellen die de hoogste opbrengst vertegenwoordigen:

Telefooncellen	Jaarlijkse inkomsten (EUR)	Ebitda (EUR)	Nettokosten voor immateriële voordelen (EUR)	Nettokosten na immateriële voordelen (EUR)	Verhouding nettokosten / inkomsten (EUR)
500 telefooncellen die de hoogste opbrengsten vertegenwoordigen	393 681	178 775	(458 256)	(340 553)	0.9
Gemiddelde op deze 500 telefooncellen	787	358	(917)	(681)	0.9

- De nettokosten van het element Openbare telefoons zullen dan ongeveer 90% van de inkomsten van deze telefooncellen bedragen, wat een hoog niveau van subsidiëring blijft
- In het geval van optie (iii) zouden deze 500 telefooncellen evenwel verder kunnen worden uitgebaat op commerciële basis voor zover ze niet moeten worden vernieuwd want, zoals blijkt uit het deel "Berekeningsmethode", zijn ze allemaal rendabel in termen van ebitda. De kwestie van de vernieuwing van de telefooncellen om over te schakelen op de MAIP-architectuur van Belgacom zal overigens pas te berde komen in 2018 en tegen dan zal het gebruik van de telefooncellen, gezien het huidige ritme (-17% per jaar), nog gedaald zijn met 60%
  - Indien het de bedoeling is van deze optie om minder vaak gebruikte telefooncellen te behouden, kan de verhouding tussen de nettokosten van de behouden telefooncellen met weinig verkeer en de inkomsten die ze genereren heel hoog zijn (meer dan 1000 in het laatste deciel)
- Het blijkt dus dat optie (iii) de voorkeur verdient tegenover optie (ii)

# Inhoudsopgave

---

Definiëring van de getoetste opties

Berekeningsmethode

Vergelijking tussen opties

**Conclusie**

## Het lijkt ons verkieslijk om de universeledienstverplichtingen voor het element Openbare telefoons op te heffen

---

- Optie (iii) draagt dus de voorkeur weg tegenover de twee andere beoogde opties
  - Ze zal Belgacom in staat stellen om enkel de rendabele telefooncellen te behouden totdat de kwestie van hun vernieuwing aan bod zal komen in het kader van de overschakeling op de MAIP-architectuur (tegen 2018)
  - Het is weinig waarschijnlijk dat op dat ogenblik een economisch model de vernieuwing van de telefooncellen rechtvaardigt. Tegen het huidige ritme (-17% per jaar) zal het gebruik van de telefooncellen nog geminderd zijn met 60% en zal de behoefte eraan dus bijna volledig verdwenen zijn.